

זכויות האדם והאזרח-הזכות להליך הוגן הזכות לכבוד הזכות לפרטיות הזכות לשם טוב

הזכות להליך הוגן- עמ' 147

בתהליך העמדה לדין של אדם, נפגעות זכויותיו הטבעיות, למשל, אם האדם נעצר או שנערך אצלו חיפוש או שמוחרם ציוד או מסמכים. מטרת זכות זו, להבטיח שבתהליך העמדה לדין מרגע שאדם נחשד בעבירה ועד תום משפטו, הפגיעה בזכויותיו של החשוד תהיה מוצדקת ותתבצע רק על פי הכללים והמגבלות שבחוק. להלן כמה מהכללים האלה:

- אין לערוך חיפוש בביתו של חשוד ללא צו של שופט.
- מעצר של אדם מוגבל ל- 24 שעות אחר כך יש להביאו בפני שופט להערכת המעצר.
- אין להעניש אדם במאסר או קנס ללא משפט.
- זכותו של אדם לדעת במה הוא מואשם כבר מהשלב הראשון של החקירה, כל פרטי האישום חייבים להופיע בכתב האישום. כמו כן חייבים לפרט את הראיות שיש לתביעה.
- הנאשם זכאי לייצוג משפטי של עורך דין ואם ידו אינה משגת לשכור הגנה על המדינה למנות לו עורך דין מטעמה.
- הזכות שהמשפט יהיה פומבי.
- הזכות שהמשפט יתנהל בפני שופטים בלתי תלויים.
- זכותו של אדם לעתור לרשויות המשפטיות כנגד עוולות שנעשו לו, אם על ידי אדם, או על ידי השלטון.

בכל הליך משפטי, גם כאשר מתקיים הליך הוגן נפגעות זכויותיו של החשוד.

עם זאת הפגיעה היא בלתי נמנעת מאחר שמדובר באדם החשוד בביצוע עבירה ויש להגן על החברה מפניו. יש כאן מצב של התנגשות בין זכויות: זכויותיו הטבעיות של החשוד מול זכויותיה של החברה להגנה.

להלן דוגמאות להתנגשות זכויות בהליך המשפטי:

- מעצר אדם ל-24 שעות נועד לאפשר חקירה ואיסוף ראיות- המעצר פוגע בזכות לחירות, לשם טוב, לפרטיות ולכבוד.
- במקרים מסוימים משיקולים של בטחון המדינה אין מציגים את הראיות ופוגעים בזכות החשוד.

הזכות לכבוד-עמוד 148

זכות זו מכירה באנושיותם של בני האדם.

זכות זו קשורה לתחושת הכבוד העצמי והדימוי העצמי של האדם ויש להבדיל בינה לבין ערך כבוד האדם שממנו נובעות כל זכויות האדם.

זו זכות ייחודית שעומדת בפני עצמה כמו הזכות לחירות, לשוויון ולהליך הוגן.

זכות זו כוללת קבוצה של זכויות:

הזכות לא להיות נתון ליחס מעליב ומשפיל

הזכות לפרטיות וצנעת הפרט

הזכות לשם טוב

הזכות לכבוד:

הגנה על אדם מפני השפלה גם אם זכויות אחרות לא נפגעות, למשל יריקה בפניו של אדם משפילה אך אינה פוגעת בחירות למשל. אחת הבעיות בהגנה על זכות זו: זו זכות לא מוחשית וקשה למדוד את העלבון והפגיעה בכבוד האדם. למערכת המשפטית קשה להגן על הזכות לכבוד.

הזכות לפרטיות-עמ' 149

זכות זו נכללת בתחום הזכות לכבוד.

יש תחומים בחיי אדם שהם פרטיים ואינם צריכים להיות נחלת הכלל בלא הסכמה מפורשת של האדם הנוגע בדבר.

זכות זו היא **זכות בסיסית** הבאה לאפשר לאדם להיות את חייו ללא חשיפה, התערבות או חדירה לחייו. הפרטיות דרושה לאדם לשם:

-פיתוח האוטונומיה שלו.

-מימוש עצמי ויצירתיות ללא מעקב וביקורת של אחרים.

פגיעה בפרטיות יכולה להיעשות בדרכים שונות:

-חדירה פיזית למקום פרטי של אדם לביתו או משרדו-ביצוע בדיקות בגופו של אדם ללא הסכמתו ובניגוד לרצונו.

-פרסום מידע על חייו הפרטיים ועל בני משפחתו של אדם ללא רשות. גם אם המידע אמין ואמיתי.

-פרסום שמו או תמונתו של אדם בניגוד לרצונו(שבירת האנונימיות, גרימת אי נחת או בושה).

-איסוף מידע באמצעים שונים כמו האזנות סתר, צילום או מעקב באמצעים שונים. בניית מאגרי מידע הכוללים פרטים על האדם, שימוש במידע ופרסומו.

מאגרי מידע פוגעים בפרטיות משתי סיבות:

-המצאות פרטים אישיים על אורח חייו הרגלי ואמונותיו גורם לתחושה כי האדם חשוף אינו שולט על חייו וכבודו נפגע.

-שימוש במידע ופרסומו פוגע בפרטיות.

הזכות לשם טוב- עמ' 150

זכותו של אדם ששמו לא יוכפש ולא ייפגע ללא כל סיבה.

כמו בזכות לפרטיות האיום הוא פרסום העלול להיות מביך או פוגע.

יש הבדל בין שתי הזכויות:

יש פרסומים מהווים פגיעה בשם הטוב אך אין הם מהווים פגיעה בפרטיות, דוגמא: **ביקורת על**

תפקודו של איש ציבור יכולה לפגוע בשמו הטוב אך אינה מהווה פגיעה בפרטיות היות שמדובר על

עבודתו של איש הציבור ולא על חייו הפרטיים.

לעומת זאת יכולה להיות פגיעה בפרטיות **ללא פגיעה בשמו הטוב: מעקב והאזנות סתר מהווים פגיעה**

בפרטיות אך אינם כרוכים בפגיעה בשם הטוב **אם אין מפרסמים** דברים פוגעים בשם הטוב.

הבדל נוסף: מידת האמת בפרסום: כשמדובר על פגיעה בשם הטוב **האמת בפרסום** היא עניין

מכריע. פרסום דבר אמת יכול להוות הגנה למפרסם, אם איש ציבור מנסה ליצור לעצמו דימוי חיובי

ובידי אדם אחר יש מידע אמיתי שיכול להפריך דימוי זה, פרסום המידע אינו מהווה פגיעה בשמו

הטוב. כמו כן אין כאן פגיעה בפרטיות כי לא מדובר על חייו הפרטיים של איש הציבור.

התנגשות זכויות:

אפשרית התנגשות בין הזכות לפרטיות או הזכות לשם טוב לבין זכות הציבור לדעת, או הזכות לחופש

מידע או חופש הביטוי.

זכויות מתנגשות

הזכות לפרטיות, הזכות לשם טוב ← זכות הציבור לדעת, חופש ביטוי, חופש המידע

דוגמא: האם לפרסם מידע על מצב בריאותו של נושא משרה ציבורית?

מצד אחד עומדת זכותו של איש הציבור לפרטיות, מצד שני יתכן שמצב בריאותו רלוונטי לתפקודו.

החלטות מעין אלה מתקבלות בעת צורך על ידי אמצעי התקשורת.

בית המשפט אם יידרש לדון בסוגיה כזו, ינסה לאזן בין האינטרסים ולהביא לפגיעה מינימאלית בכל אחד מהצדדים.